

Na osnovu Zakona o osiguranju RCG i Statuta Društva, na sjednici Odbora direktora „Swiss osiguranja“ AD Podgorica, dana 11.03. 2011. godine donijeti su sledeći:

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE IMOVINE

UVODNE ODREDBE

Ovi Uslovi primjenjuju se na osiguranje imovine, izuzev na one vrste osiguranja imovine koji izričito isključuju primjenu ovih Uslova.

U ovim Uslovima pojedini izrazi znače:

OSIGURAVAČ je akcionarsko društvo za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju,

UGOVARAČ OSIGURANJA je lice koje sa osiguravačem sklopi ugovor o osiguranju,

OSIGURANIK je lice čija je imovina osigurana i kome pripadaju prava iz osiguranja,

PREMIJA je iznos koji se plaća za osiguranje po ugovoru o osiguranju,

SUMA OSIGURANJA je iznos na koji je imovina odnosno imovinski interes osiguran, ako iz sadržaja ugovora o osiguranju ne proizilazi nešto drugo,

LIST POKRIĆA potvrda koja privremeno zamjenjuje polisnu,

POLISA isprava o osiguranju.

I OPŠTE ODREDBE

Sklapanje ugovora o osiguranju

Član 1.

(1) Ugovor o osiguranju imovine može sklopiti lice koje ima interes da se ne dogodi osigurani slučaj, pošto bi inače pretrpjelo neki materijalni gubitak.

(2) Ugovor o osiguranju sklapa se na temelju usmene ili pismene ponude, a sklopljen je kad ugovarači potpišu polisnu osiguranja ili list pokrića.

Usmena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača ni osiguravača.

Pismena ponuda učinjena osiguravaču za sklapanje ugovora o osiguranju vezuje ponuđača, ako on nije odredio kraći rok, za vrijeme od osam dana od dana kada je ponuda dospjela osiguravaču.

Ako osiguravač u tom roku ne odbije ponudu koja ne odstupa od uslova po kojima on vrši predloženo osiguranje, smatraće se da je prihvatio ponudu i da je ugovor sklopljen. U tom slučaju, ugovor se smatra sklopljenim kada je ponuda dospjela osiguravaču.

Ako osiguravač povodom primljene ponude zatraži kakvu dopunu ili izmjenu, kao dan prijema ponude smatraće se dan kada osiguravač primi traženu dopunu ili izmjenu, odnosno kada bude obaviješten o prihvatanju njegovih uslova.

(3) Odredbe stava (2) ovog člana primjenjuju se i kad se vrši izmjena postojećeg ugovora o osiguranju.

Polisa i list pokrića

Član 2.

(1) U polisni osiguranja moraju biti navedeni: ugovorene strane, osigurana stvar, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i period pokrića, suma osiguranja ili da je osiguranje neograničeno, premija ili doprinos, datum izdavanja polise i potpisi ugovorenih strana.

(2) Polisa osiguranja može biti privremeno zamijenjena listom pokrića u koji se unose bitni elementi ugovora. List pokrića se izdaje sa trajanjem najduže do šest mjeseci.

(3) Osiguravač je dužan upozoriti ugovarača osiguranja da su Opšti i Posebni uslovi osiguranja sastavni dio ugovora i predati mu njihov tekst, ako ti uslovi nijesu štampani na samoj polisni.

(4) Izvršenje obaveze iz prethodnog stava mora biti konstatovano na polisni.

(5) U slučaju neslaganja neke odredbe Opštih i Posebnih uslova i neke odredbe polise primjeniče se odredbe polise, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe polise i neke njene rukopisne odredbe, primjeniče se ova posljednja.

(6) Prema sporazumu ugovarača, polisa može glasiti na određeno lice po naredbi ili na donosioca.

Sklapanje ugovora u ime drugog bez ovlaštenja

Član 3.

- (1) Kada zainteresovano lice sklopi ugovor o osiguranju u ime drugog, bez njegovog ovlaštenja, odgovara osiguravaču za obaveze iz ugovora sve dok ga onaj, u čije je ime sklopljen, ne odobri.
- (2) Zainteresovani može odobriti ugovor i pošto se dogodio osigurani slučaj.
- (3) Ako je odobrenje odbijeno, ugovarač osiguranja dužuje premiju za period osiguranja u kome je osiguravač obaviješten o odbijanju odobrenja.
- (4) Za obaveze iz osiguranja ne odgovara poslovođa bez naloga koji je obavijestio osiguravača da istupa bez ovlaštenja u ime i za račun drugoga.

Osiguranje za tuđi račun ili račun koga se tiče

Član 4.

- (1) U slučaju osiguranja za tuđi račun ili za račun koga se tiče, obaveza plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora dužan je izvršavati ugovarač osiguranja, ali on ne može vršiti prava iz osiguranja, čak i kada drži polisnu, bez pristanka lica čiji je interes osiguran i kome ona pripada.
- (2) Ugovarač osiguranja nije dužan predati polisnu zainteresovanom licu dok mu ne budu naknađene premije koje je isplatio osiguravaču, kao i troškovi ugovaranja.
- (3) Osiguravač može istaći svakom korisniku osiguranja za tuđ račun, sve prigovore koje po osnovu ugovora ima prema ugovaraču osiguranja.

Suma osiguranja

Član 5.

- (1) Ugovor o osiguranju može se zaključiti:
 - 1) Na ugovorenu vrijednost koju odredi ugovarač osiguranja, u smislu posebnih uslova.
 - 2) Na sumu osiguranja:
 - Na sumu osiguranja koju odredi ugovarač osiguranja u okvirima određenim uslovima osiguranja, tarifom premija i zakonskim propisima.
 - Na sumu osiguranja na "Prvi rizik" (u slučaju predviđenom tarifom premija, suma osiguranja može se odrediti sporazumno između ugovarača osiguranja i osiguravača, u visini iznosa moguće štete, odnosno troškova: osiguranje na "Prvi rizik").
 - 3) Ako je neki ugovor zaključen bez oznake sume osiguranja ili uz neograničeno pokriće, smatraće se kao ugovor zaključen na svakovremenu stvarnu ili novu vrijednost, odnosno na vrijednost imovinskog interesa u skladu sa sadržajem ugovora.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 6.

- (1) Ugovor o osiguranju može biti zaključen:
 - 1) Sa ODREĐENIM rokom trajanja:
 - Kratkoročno osiguranje je sa određenim rokom trajanja za vrijeme od jedne godine trajanja ili kraće.
 - Višegodišnje osiguranje je osiguranje sa određenim rokom trajanja, a preko jedne godine. U principu se ova vrsta osiguranja zaključuje sa rokom od pet do deset godina.
 - 2) Sa NEODREĐENIM rokom trajanja: DUGOROČNO koje se nastavlja iz godine u godinu, osim ako ga koja od ugovorenih strana pismeno ne otkáže u roku predviđenom Opštim uslovima osiguranja.

Osigurani slučaj

Član 7.

- (1) Događaj s obzirom na koji se sklapa osiguranje (osigurani slučaj) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja.

Smatra se da je u osiguranju stvari nastao osigurani slučaj onog trenutka kada se jedna od osiguranih opasnosti iznenada i neočekivano počela ostvarivati na osiguranoj stvari i da je oštećuje.

- (2) Ugovor o osiguranju je ništavan, ako je u času njegovog sklapanja već nastao osigurani slučaj, ili je taj bio u nastupanju, ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili ako je već tada prestala mogućnost da se on dogodi.
- (3) Ali, ako je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćen period koji predhodi sklapanju ugovora, ugovor će biti ništavan samo ako je u času njegovog sklapanja zainteresovanoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada prestala mogućnost da se dogodi.

Pravna situacija poslije nastanka osiguranog slučaja Član 8.

- (1) Ako se u toku istog perioda dogodi više osiguranih slučajeva jedan za drugim, naknada iz osiguranja za svaki od njih određuje se i isplaćuje u potpunosti s obzirom na cijelu sumu osiguranja, bez njenog umanjenja za iznos ranije isplaćenih naknada u tom periodu.
- (2) U slučaju uništenja stvari (totalna šteta) ili kada se stvari po ugovoru o osiguranju smatraju uništenim, osiguranje prestaje za uništenu stvar.
- (3) Kod osiguranja od onih rizika koji se osiguravaju na sumu osiguranja na "Prvi rizik" krajnju obavezu osiguravača u toku jednogodišnjeg perioda osiguranja za ukupne štete na stvarima osiguranim na "Prvi rizik" čini DVOSTRUKI iznos ugovorene sume osiguranja. Poslije iscrpljenja dvostrukog iznosa sume osiguranja po osnovu tekućih šteta (jedne štete ili više šteta u više štetnih događaja), osiguranik može obnoviti ugovor o osiguranju za preostali period tako što će platiti premiju osiguranja po principu "Pro rata temporis" do isteka osiguranja po osnovnom ugovoru. Tada je krajnja obaveza osiguravača, za preostali period, za ukupne štete na stvarima osiguranim na "Prvi rizik" - suma osiguranja.

Način obavještanja Član 9.

- (1) Sva obavještenja i prijave koje je ugovarač osiguranja dužan učiniti, u smislu odredaba ovih uslova, obavezno se imaju pismeno potvrditi ako su učinjene usmeno, telefonom ili na koji drugi način. Kao dan prijema obavještenja odnosno prijave smatra se dan kada je primljeno obavještenje odnosno prijava. Ako se obavještenje odnosno prijava šalje preporučeno, kao dan prijema smatra se dan predaje pošti.
- (2) Sporazumi koji se odnose na sadržaj ugovora vrijede samo ako su zaključeni pismeno.

Promjena adrese – naziva (firme) Član 10.

- (1) Ugovarač je dužan da o promjeni imena ili adrese odnosno promjene naziva (firme) i sjedišta (poslovnih prostorija) obavijesti osiguravača u roku od petnaest dana od dana nastale promjene.
- (2) Ako ugovarač ne obavijesti osiguravača o promjeni iz prethodnog stava, za punovažnost obavještenja dovoljno je da je osiguravač uputio osiguraniku preporučeno pismo prema poslednjim podacima o adresi stana, poslovnih prostorija odnosno nazivu (firmi) kojima raspolaže. Obavještenje važi od dana od kojeg bi prema redovnim okolnostima važila da nije bilo promjene iz prethodnog stava.

Izmjene uslova osiguranja i tarifa premije Član 11.

- (1) Ako osiguravač izmjeni uslove osiguranja i tarife premija, dužan je da o tom pismeno ili na drugi način obavijesti ugovarača osiguranja prije isteka tekućeg perioda osiguranja (SKADENCE).
- (2) Ugovarač osiguranja ima pravo da otkáže ugovor o osiguranju po prijemu obavijesti. U tom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje da važi istekom tekuće godine osiguranja.
- (3) Ako ugovarač osiguranja ne otkáže ugovor o osiguranju u roku iz stava (2) ovog člana, ugovor o osiguranju se početkom sledećeg perioda osiguranja mijenja u skladu sa izvršenim promjenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija.

Sniženje (bonifikacija) i povećanje (malus) premije Član 12.

U nekim vrstama osiguranja i pod uslovima utvrđenim odgovarajućim aktom, ugovarač osiguranja, odnosno osiguranik stiče pravo na

bonifikaciju u vidu sniženja premije za sledeće razdoblje osiguranja (bonus).

U nekim vrstama osiguranja i pod uslovima utvrđenim posebnim odgovarajućim aktom ugovaraču osiguranja odnosno osiguraniku, povećava se premija za sledeće razdoblje osiguranja u vidu doplate (malus).

Nadležnost u slučaju spora Član 13.

U slučaju spora između ugovarača osiguranja, osiguranika i osiguravača nadležan je sud prema mjestu zaključenja ugovora.

II OBAVEZE OSIGURANIKA ODNOSNO UGOVARAČA OSIGURANJA I POSLJEDICE NJIHOVOG NEIZVRŠENJA

Prijava okolnosti od značaja za ocjenu rizika Član 14.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je prijaviti osiguravaču, prilikom sklapanja ugovora, sve okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje su mu bile poznate ili mu nijesu mogle ostati nepoznate.
- (2) Ako je ugovarač osiguranja namjerno učinio netačnu prijavu ili namjerno prečutao neku okolnost takve prirode da osiguravač ne bi sklopio ugovor da je znao za pravo stanje stvari, osiguravač može zahtijevati poništenje ugovora. U slučaju poništenja ugovora iz razloga navedenih u prethodnoj alineji, osiguravač zadržava naplaćene premije i ima prava zahtijevati isplatu premije za period osiguranja u kome je tražio poništenje ugovora. Osiguravačevo pravo da zahtijeva poništenje ugovora o osiguranju prestaje ako on u roku od tri mjeseca od dana saznanja za netačnost prijave ili za prečutkivanje ne izjavi ugovarača da namjerava koristiti to pravo.
- (3) Ako je ugovarač osiguranja učinio netačnu prijavu ili je propustio dati dužno obavještenje, a to nije učinio namjerno, osiguravač može, po svom izboru, u roku od mjesec dana saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave, izjaviti da raskida ugovor ili predložiti povećanje premije srazmjerno većem riziku. Ugovor u tom slučaju prestaje nakon isteka 14 dana od kada je osiguravač svoju izjavu o raskidu saopštio ugovaraču osiguranja, a u slučaju osiguravačevog predloga da se premija poveća, raskid nastupa po samom zakonu ako ugovarač osiguranja ne prihvati predlog u roku od 14 dana od dana kad ga je primio. U slučaju raskida ugovarač je dužan vratiti dio premije koji otpada na vrijeme od kraja perioda osiguranja u roku od 60 dana. Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je utvrđena netačnost ili nepotpunost prijave ili nakon toga, ali prije raskida ugovora odnosno prije postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeri između stope plaćenih premija i stope premija koje bi trebalo platiti prema stvarnom riziku.
- (4) Odredbe prethodnih stavova o posljedicama netačne prijave ili prečutkivanja okolnosti značajnih za ocjenu rizika primjenjuju se i u slučajevima osiguranja sklopljenih u ime i za račun drugog, ili za tuđ račun, ili za račun koga se tiče, ako su ova lica znala za netačnost prijave ili prečutkivanja okolnosti značajnih za ocjenu rizika.
- (5) Osiguravač kome su u času sklapanja ugovora bile poznate ili mu nijesu mogle ostati nepoznate okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje je ugovarač osiguranja netačno prijavio ili prečutao, ne može se pozvati na netačnost prijave ili prečutkivanje. Isto važi u slučaju kad je osiguravač saznao za te okolnosti za vrijeme trajanja, a nije se koristio zakonskim ovlaštenjima.

Plaćanje premije Član 15.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je da plati premiju osiguranja određenu tarifom premije.
- (2) Premija se plaća prilikom sklapanja ugovora unaprijed po pravilu određenom, a može se plaćati i u ugovorenim rokovima (mjesečno ili kvartalno).
- (3) Na iznos premije koji se plaća u ugovorenim odloženim rokovima, može se ugovoriti plaćanje kamate na dužnu premiju.
- (4) Ako ugovarač osiguranja ne plati premiju u ugovorenom roku, osiguravač može da zaračuna i zateznu kamatu.
- (5) Ako se premija plaća bezgotovinskim sredstvima plaćanja i nije ugovoreno odloženo plaćanje ugovarač osiguranja je obavezan platiti premiju osiguravaču u roku od osam dana, računajući od dana

izdavanja polise, odnosno od dana prijema dokumenata na osnovu kojih se plaća premija.

- (6) U svakom slučaju smatraće se da je premija plaćena onoga dana kad na račun osiguravača stignu sredstva plaćanja.

Obavještenje osiguravača o promjeni rizika

Član 16.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je obavijestiti osiguravača o svakoj promjeni okolnosti koja može biti značajna za ocjenu rizika. On je dužan da bez odlaganja obavijestiti osiguravača o povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom, a ako se povećanje rizika dogodilo bez njegovog sudjelovanja, on je dužan obavijestiti ga u roku od 14 dana od dana kad je za to saznao.

Ako je povećanje rizika toliko da osiguravač ne bi sklopio ugovor da je takvo stanje postojalo u času njegovog zaključenja, on može raskinuti ugovor.

Ali, ako je povećanje rizika toliko da bi osiguravač sklopio ugovor uz veću premiju da je takvo stanje postojalo u času njegovog zaključenja, on može ugovaraču osiguranju predložiti novu stopu premije.

Ako ugovarač osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od 14 dana od prijema predloga nove stope, ugovor prestaje po samom zakonu. Ali, ugovor ostaje na snazi i osiguravač se ne može više koristiti ovlaštenjima da predloži ugovaraču osiguranja novu stopu premije ili da raskine ugovor, ako ne iskoristi ta ovlaštenja u roku od mjesec dana od kada je na bilo koji način saznao za povećanje rizika ili ako još prije isteka tog roka na neki način pokaže da pristaje na produženje ugovora (ako primi premiju, isplati naknadu za osigurani slučaj koji se dogodio nakon tog plaćanja i sl.).

- (2) Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je osiguravač obaviješten o povećanju rizika, ali prije nego što je ugovor raskinuo ili postigao sporazum sa ugovaračem osiguranja o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeri između plaćenih premija i premija koje bi trebalo platiti prema povećanom riziku.

- (3) U slučaju kada se nakon sklapanja ugovora o osiguranju dogodilo smanjenje rizika ugovarač osiguranja ima pravo zahtijevati odgovarajuće smanjenje premije, računajući od dana kad je o smanjenju obavijestio osiguravača.

Ako osiguravač ne pristane na smanjenje premije, ugovarač osiguranja može raskinuti ugovor.

Obaveza sprječavanja osiguranog slučaja i spašavanja, te pridržavanja odredaba o zaštitnim mjerama

Član 17.

- (1) Osigurani je dužan preduzeti propisane, ugovorene i sve ostale mjere potrebne da se spriječi nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je preduzeti sve što je u njegovoj moći da se ograniče štetne posljedice.

- (2) Osiguravač je dužan naknaditi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i onda kad su ti pokušaji ostali bez uspjeha.

- (3) Osiguravač je dužan dati ovu naknadu čak i ako ona zajedno s naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi sumu osiguranja.

- (4) Ako osigurani ne ispuni svoju obavezu sprječavanja osiguranog slučaja ili obavezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obaveza osiguravaču smanjuje se za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

- (5) Ako je određen ili ugovoren rok od kada se imaju sprovesti mjere za sprječavanje ostvarenja ili povećanja opasnosti (preventivne mjere), naknada se osigurniku isplaćuje i onda kad je osigurani slučaj nastao do isteka tog roka a ako je šteta u uzročnoj vezi sa propisanim odnosno ugovorenim obavezama.

Obaveza osigurnika kada nastane osigurani slučaj

Član 18.

- (1) Kad nastane osigurani slučaj na temelju kojeg se traži naknada iz osiguranja, osigurnik je dužan postupiti na ovaj način:

- 1) odmah preduzeti sve što je u njegovoj moći da se ograniče štetne posljedice i pri tome se pridržavati upustava koja mu je dao osiguravač ili njegov predstavnik,
- 2) obavijestiti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja odmah po saznanju a najdalje u roku od tri dana kad je to saznao,
- 3) što prije, a najdalje u roku od tri dana pismeno potvrdi prijavu učinjenu usmeno, telefonom, telegramom ili na koji drugi način,

- 4) u svim slučajevima predviđenim propisima, a osobito kad je šteta prouzrokovana od požara, provalne krađe, razbojništva, razbojničke krađe i saobraćajne nezgode, prijaviti nadležnom organu unutrašnjih poslova i navesti koje su sve stvari uništene odnosno oštećenje ili su nestale prilikom nastanka osiguranog slučaja,

- 5) odmah po nastanku osiguranog slučaja, ako je to moguće odnosno kad to prilike dozvoljavaju, podnijeti osiguravaču popis uništenih odnosno oštećenih stvari uz približnu naznaku njihove vrijednosti,

- 6) do dolaska predstavnika osiguravača na samo mjesto, nepromijeniti stanje oštećenih, odnosno uništenih stvari, osim ako je promjena potrebna u javnom interesu ili radi smanjenja odnosno sprječavanja povećanja štete, odnosno radi nastavljanja normalne proizvodnje.

Ako se promjena izvrši radi nastavljanja normalne proizvodnje, osigurani je dužan da o tome odmah obavijesti osiguravača telefonom, telefaksom ili na koji drugi način.

- (2) Ugovarač osiguranja je dužan, nezavisno od roka u kojemu je izvršio prijavu štete, predstavniku osiguravača pružiti sve podatke i druge dokaze koji su potrebni za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete. Osiguravač može, isto tako, zahtijevati da osigurani pribavi i druge dokaze, ako je to nužno potrebno i opravdano.

- (3) Ako osigurani ne izvrši svoju obavezu obavještenja osiguravača iz stava (1) tačke 2. ovog člana u određeno vrijeme, dužan je nadoknaditi osiguravaču štetu koju bi ovaj zbog toga imao.

III OBAVEZE OSIGURAVAČA

Visina naknade iz osiguranja

Član 19.

Osiguravač je obavezan isplatiti naknadu iz osiguranja za štetu prouzrokovanu nastankom osiguranog slučaja po odredbama ovih Opštih i Posebnih uslova za onu vrstu osiguranja po kojima je zaključen ugovor o osiguranju.

Ugovoreni samoprdržaj (franšiza)

Član 20.

Ako je ugovoreno da osigurani sam snosi jedan dio štete (ugovoreni samoprdržaj – franšiza), naknada će se, ako nastupi osigurani slučaj, utvrditi tako da na osigurnika otpada dio štete u visini ugovorenog samoprdržaja.

Utvrđivanje, procjena i vještačenje štete

Član 21.

- (1) Kad primi prijavu o nastalom osiguranom slučaju, osiguravač je dužan da odmah, a najkasnije u roku od tri dana, pristupi utvrđivanju i procjeni štete, a ako to ne učini, osigurani može početi otklanjati štetu uz uslov da se prethodno komisijski utvrdi uzrok nastanka osiguranog slučaja i obim oštećenja.

Osigurani može i prije isteka roka od tri dana početi otklanjati štetu, ako je to potrebno radi nastavljanja normalne proizvodnje.

Štetu utvrđuju zajedno osigurani i osiguravač, odnosno njihovi ovlašćeni predstavnici.

- (2) Ako je ugovorom o osiguranju vrijednosti osigurane stvari sporazumno utvrđena, naknada se utvrđuje prema toj vrijednosti, izuzev ako osiguravač dokaže da je ugovorena vrijednost znatno veća od stvarne vrijednosti, a za tu razliku ne postoji opravdan razlog (kao na primjer, osiguranje upotrebljene stvari na vrijednost tako nove stvari, ili osiguranje subjektivne vrijednosti).

- (3) U slučaju da se osigurani i osiguravač ne slože prilikom utvrđivanja i procjene štete, svaka od ugovorenih strana može zatražiti da štetu utvrde stručnjaci (vještaci).

- (4) Svaka od ugovorenih strana pismeno imenuje svoga vještaka. Za vještake se mogu imenovati osobe koje nisu u radnom odnosu sa osiguravačem odnosno osigurnikom.

Prije početka vještačenja oba imenovana vještaka biraju trećeg vještaka kao predsjednika.

- (5) Predmet vještačenja mogu biti samo sporne činjenice. Koje će sporne činjenice biti predmet vještačenja i postupak vještačenja, određuje u svakom pojedinom slučaju osigurani i osiguravač pismenim sporazumom o vještačenju.

- (6) Svaka ugovorena strana snosi troškove za svoga vještaka. Troškove za predsjednika snose obje strane na pola.

- (7) Iznos naknade ne može biti veći od štete koju je osigurani pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja.

Spašeni djelovi

Član 22.

- (1) Ako je drugačije ugovoreno, spašeni djelovi uništenih odnosno oštećenih stvari ostaju osiguraniku. Osiguranik nema pravo da, nakon nastupanja osiguranog slučaja, prepusti osiguravaču uništenu odnosno oštećenu osiguranu stvar i da od njega zahtijeva isplatu pune sume osiguranja odnosno pune vrijednosti.
- (2) Vrijednost spašenih, uništenih, odnosno oštećenih stvari i (ili) njihovih djelova obračunava se po tržišnoj vrijednosti u mjestu štete prema stanju na dan nastanka osiguranog slučaja.

Isplata naknade iz osiguranja

Član 23.

- (1) Kada se dogodi osigurani slučaj, osiguravač je dužan isplatiti naknadu u ugovorenom roku koji ne može biti duži od 14 dana, računajući od dana kada je osiguravač dobio obavještenje da se dogodio osigurani slučaj.
Ako je za utvrđivanje postojanja osiguravačeve obaveze ili njenog iznosa potrebno izvjesno vrijeme, taj rok počinje teći od dana kada je utvrđeno postojanje njegove obaveze i njen iznos.
- (2) Ako iznos osiguravačeve obaveze ne bude utvrđen u roku određenom o prvom stavu ovog člana, osiguravač je dužan na zahtjev ovlaštene osobe, isplatiti iznos nespornog dijela svoje obaveze na ime predujma.
- (3) Isplate naknade nosiocima zaloga i drugih prava:
 - 1) Nakon nastupanja osiguranog slučaja, založna prava koja su ranije postojala na osiguranoj stvari imaju za predmet dugovanu naknadu, kako u slučaju vlastite stvari, tako i u slučaju osiguranja tuđih stvari zbog obaveza njihova čuvanja i vraćanja, te osiguravač ne može isplatiti naknadu osiguraniku bez saglasnosti nosioca tih prava.
 - 2) Ova lica mogu zahtijevati neposredno od osiguravača da im u granicama sume osiguranja i prema zakonskom redu isplati njihova potraživanja.
 - 3) Međutim, ako u času isplate osiguravač nije znao niti je mogao znati za ta prava, izvršena isplata naknade osiguraniku ostaje punovažna.

Vraćanje premije

Član 24.

- (1) Ako osigurana stvar bude uništena prije početka obaveze osiguravača, ugovaraču osiguranja vraća se iznos premije. Ako osigurana stvar bude uništena nakon početka obaveze osiguravača od rizika koji nijesu obuhvaćeni osiguranjem, ugovaraču osiguranja se vraća iznos premije za neiskorišćeno vrijeme trajanja.
- (2) Ako osigurana stvar bude uništena nakon početka obaveze osiguravača od rizika obuhvaćenih osiguranjem, osiguravaču pripada cijeli iznos premije za tekuću godinu osiguranja odnosno za ugovoreni period osiguranja.
- (3) Prestankom ugovora o osiguranju u svim drugim slučajevima prije isteka vremena za koje je premija plaćena, premija pripada osiguravaču samo do završetka dana do kojega je on bio u obavezi, ako nije drugačije ugovoreno.

IV TRAJANJE OSIGURANJA

Početak dejstva osiguranja

Član 25.

- (1) Ako drugačije nije ugovoreno, ugovor o osiguranju proizvodi svoje dejstvo po isteku 24 sata, dana koji je u polisi označen kao dan početka trajanja osiguranja, pa sve do završetka posljednjeg dana roka za koji je osiguranje ugovoreno.
- (2) Ako rok trajanja osiguranja nije određen ugovorom, svaka strana može raskinuti ugovor s danom isteka tekuće godine osiguranja, obavještavajući pismenim putem drugu stranu najkasnije 3 mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja.
U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje istekom 24 časa posljednjeg dana tekuće godine osiguranja.
- (3) Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od 5 godina, svaka strana može, nakon isteka tog roka, uz otkazani rok od 6 mjeseci, pismeno izjaviti drugoj strani da raskida ugovor.
- (4) Ugovorom se ne može isključiti pravo svake strane da raskine ugovor kako je naprijed izloženo.
- (5) Ako ugovarač osiguranja raskine ugovor koji je zaključen na rok duži od 5 godina dužan je platiti razliku premije odobrenim popustom za trajanje osiguranja.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 26.

- (1) Obaveza osiguravača iz osiguranja počinje, ako se drugačije ne ugovori, po isteku 24 časa dana koji je u polisi označen kao početak osiguranja ako je tog dana plaćena premija, a inače po isteku 24 časa od dana uplate premije.
- (2) Ako je ugovoreno da se premija plati nakon zaključenja ugovora, obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje od dana određenog u ugovoru kao dan početka osiguranja.
- (3) Može se ugovoriti da obaveza osiguravača počinje od trenutka zaključenja ugovora o osiguranju.
- (4) Ali, ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospjela nakon sklapanja ugovora ne plati do dospelosti, niti to učini neko drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu nakon isteka roka od 30 dana kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača s obavještenjem o dospelosti premije, ali s tim da taj rok ne može isteći prije nego što protekne 30 dana od dospelosti premije.
- (5) U svakom slučaju ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu, ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dana dospelosti.
- (6) Obaveza osiguravača prestaje:
 - 1) Kod ugovora o osiguranju s određenim rokom trajanja istekom 24 časa dana koji je u polisi označen kao dan isteka osiguranja, ukoliko nije drugačije ugovoreno.
 - 2) Kod ugovora o osiguranju s neodređenim rokom trajanja, ako je u polisi označen samo početak osiguranja, osiguranje se, uz primjenu stava (4) i (5) ovog člana, produžuje iz godine u godinu, osim ako koja od ugovorenih strana najkasnije tri mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja pismeno obavijesti drugu stranu da ne želi produžiti ugovor o osiguranju. U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje istekom 24 časa posljednjeg dana tekuće godine osiguranja.

V ŠTETA I OSIGURANI RIZICI

Štete pokrivenne osiguranjem

Član 27.

Osiguravač je dužan naknaditi štete nastale slučajno ili krivicom ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja.

Štete koje nijesu pokrivenne osiguranjem

Član 28.

Osiguravač nije u obavezi isplatiti naknadu za štetu, ako je ona prouzrokovana:

- 1) Ratnim operacijama ili pobunama, zaplijenom, konfiskacijom, sabotажom ili terorizmom i sl., osim ako je drugačije ugovoreno. Osiguravač je dužan dokazati da je šteta prouzrokovana nekim od ovih događaja;
- 2) Namjerno, ili prevarom ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja. Ali ako se ostvario osigurani slučaj, osiguravač je dužan naknaditi svaku štetu prouzrokovanu od neke osobe za čije postupke osiguranik odgovara po bilo kojoj osnovi, bez obzira na to da li je šteta prouzrokovana nepažnjom ili namjerno.

VI NADOSIGURANJE I UGOVOR S VIŠE OSIGURAVAČA

Nadosiguranje

Član 29.

- (1) Ako se pri sklapanju ugovora jedna strana posluži prevarom i tako ugovori sumu osiguranja veću od stvarne vrijednosti osigurane stvari, druga strana može tražiti poništenje ugovora.
- (2) Ako je ugovorena suma osiguranja veća od vrijednosti osigurane stvari, a pri tome ni jedna strana nije postupila nesavjesno, ugovor ostaje na snazi, suma osiguranja se snižava do iznosa stvarne vrijednosti osigurane stvari, a premija se srazmjerno smanjuje.
- (3) U oba slučaja savjesni osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na nesmanjenu premiju za tekuće razdoblje.

Višestruko i dvostruko osiguranje

Član 30.

- (1) Ako je neka stvar osigurana kod dva ili više osiguravača od istog rizika, za isti interes i za isto vrijeme, tako da zbir osiguranja ne prelazi vrijednost te stvari (višestruko osiguranje), svaki osiguravač odgovara za izvršenje u potpunosti obaveza nastalih iz ugovora koji je on sklopio.

- (2) Ako pak zbir suma osiguranja prelazi vrijednost osigurane stvari (dvostruko- višestruko osiguranje), a pri tome ugovarač osiguranja nije postupio nesavjesno, sva ta osiguranja pravovaljana su, i svaki ugovarač ima pravo na ugovorenu premiju za period osiguranja u toku, a osiguranik ima pravo zahtijevati od svakoga pojedinačnog osiguravača naknadu prema ugovoru sklopljenom sa njim, ali ukupno ne više od iznosa štete.
 - (3) Kad se dogodi osigurani slučaj, ugovarač osiguranja dužan je obavijestiti o tome svakog osiguravača istog rizika i saopštiti mu imena i adrese ostalih osiguravača kao i sume osiguranja pojedinih ugovora zaključenih sa njima.
 - (4) Nakon isplate naknade osiguraniku svaki osiguravač snosi dio naknade u srazmjeri u kojoj stoji suma osiguranja na koju se on obavezao prema ukupnom zbiru suma osiguranja, te osiguravač koji je platio više ima pravo zahtijevati od ostalih osiguravača naknadu više plaćenog.
 - (5) Ako je neki ugovor sklopljen bez naznake sume osiguranja ili uz neograničeno pokrće, smatra se kao ugovor sklopljen uz najvišu sumu osiguranja.
 - (6) Za osiguravačev dio koji on ne može platiti, odgovaraju drugi osiguravači srazmjerno svojim djelovima.
 - (7) Ako je ugovarač osiguranja sklopio ugovor o osiguranju kojim je nastalo dvostruko osiguranje ne znajući za ranije zaključeno osiguranje, on može, bez obzira na to dali je drugo osiguranje zaključio on ili neko drugi, u roku od mjesec dana, od kada je saznao za to osiguranje, zahtijevati odgovarajuće sniženje sume osiguranje i premije kasnijeg osiguranja, ali osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na premiju za tekući period.
 - (8) Ako je do dvostrukog osiguranja došlo zbog smanjenja vrijednosti osigurane stvari za vrijeme trajanja osiguranja, ugovarač osiguranja ima pravo na ogovarajuća sniženja suma osiguranja i premija, počev od dana kad je svoj zahtjev za sniženje sopštio osiguravaču.
 - (9) Ako je pri nastanku dvostrukog osiguranja ugovarač osiguranja postupio nesavjesno, svaki osiguravač može tražiti poništenje ugovora, zatražiti primljene premije i zahtijevati nesmanjenu premiju za tekući period.
- (2) Ako je krivicom osiguranika onemogućen prelaz prava na osiguravača, u potpunosti ili djelimično, osiguravač se u odgovarajućoj mjeri oslobađa svoje obaveze prema osiguraniku.
 - (3) Prelaz prava sa osiguranika na osiguravača ne može biti na štetu osiguranika, pa ako je naknada koju je osiguranik dobio od osiguravača, iz bilo kog uzroka niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovornosti lica isplati ostatak naknade prije isplate osiguravačevog potraživanja po osnovnu prava koja su prešla na njega.
 - (4) Izuzetno od pravila o prelazu osiguranikovih prava na osiguravača, ova prava ne prelaze na osiguravača ako je štetu prouzrokovalo lice u srodstvu u prvog liniji sa osiguranikom ili lice za čije postupke osiguranik odgovara ili koje živi sa njim u istom domaćinstvu, odnosno lice koje je radnik osiguranika, osim ako su ta lica štetu prouzrokovala namjerno.
 - (5) Ali, ako je neko od lica pomenutih u prethodnom stavu bilo osigurano od odgovornosti, osiguravač može zahtijevati od njegovog osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.

Zastarjelost potraživanja

Član 34.

- (1) Zastarjelost potraživanja iz ugovora o osiguranju imovine regulisana je odgovarajućim odredbama Zakona o obligacionim odnosima.

Primjena ovih Uslova

Član 35.

- (1) Ovi uslovi osiguranja primjenjuju se na osiguranje imovine, osim na one vrste osiguranja koje imaju opšte uslove. Na ugovor o osiguranju imovine primjenjuju se i ostale kogentne odredbe Zakona o obligacionim odnosima – Glava XXXII – osiguranje, a dispozitivne odredbe, ako pitanja na koja se odnose nijesu u ovim Uslovima drugačije regulisana.
- (2) Ako su odnosi koji se regulišu odredbama ovih uslova drugačije regulisani za pojedine vrste osiguranja, primjenit će se odredba Posebnih uslova osiguranja za pojedine vrste imovine.

VII PODOSIGURANJE

Član 31.

- (1) Kad se utvrdi da je u početku dotičnog perioda osiguranja vrijednost osigurane stvari bila veća od sume osiguranja, iznos naknade koju duguje osiguravač smanjuje se srazmjerno, izuzev ako je drugačije navedeno.
- (2) Osiguravač je dužan dati potpunu naknadu sve do iznosa sume osiguranja, ako je ugovoreno da odnos između vrijednosti stvari i sume osiguranja nema značaja za određivanje iznosa naknade.

VIII PRELAZ UGOVORA NA PRIBAVIOCA

OSIGURANE STVARI

Član 32.

- (1) U slučaju otuđenja osigurane stvari, kao i stvari u vezi sa čijom je upotrebom zaključeno osiguranje od odgovornosti, prava i obaveze ugovarača osiguranja prelaze na pribavioca, osim ako drugačije nije ugovoreno.
- (2) Ali, ako je otuđen samo jedan dio osiguranih stvari, koje u pogledu osiguranja ne čine zasebnu cjelinu, ugovor o osiguranju prestaje u pogledu otuđenih stvari.
- (3) U slučaju kad se zbog otuđenja stvari poveća ili smanji verovatnoća nastupanja osiguranog slučaja, primjenjuju se opšte odredbe o povećanju ili smanjenju rizika.
- (4) Ugovarač osiguranja koji ne obavijesti osiguravača da je osigurana stvar otuđena, ostaje u obavezi da plaća premije koje dospijevaju i poslije dana otuđenja.
- (5) Osiguravač i pribavilac osigurane stvari mogu odustati od osiguranja uz otkazni rok od 15 dana, s tim što su dužni da podnesu otkaz najdalje u roku od 30 dana od saznanja za otuđenje.
- (6) Ugovor o osiguranju ne može se raskinuti ako je polisa osiguranja izdata na donosioca ili po naredbi.

IX PRELAZ OSIGURANIKOVIH PRAVA PREMA ODGOVORNOM LICU

OSIGURAVAČA (SUBROGACIJA)

Član 33.

- (1) Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade, sva osiguranikova prava prema licu koje je po bilo kom osnovu odgovorno za štetu.